

8. SINIF 1. ÜNİTE KAZA VE KADER

(Sorular çeşitli kitap, dergi ve Din Kültürü öğretmenlerin internette yayınladıkları sorulardan düzenlenmiştir.)

3. İnsan İradesi ve Kader 3.1. İnsanın Özgürlüğü ve Sorumluluğu

1- Yukarıdaki karikatürde suçlunun mahkemede söylediği söze karşılık Hâkim Bey aşağıdakilerden hangisini söylerse doğru söylemiş olur.

- A-) Haklısın, kaderinden kaçamazsın.
- B-) Olacağı varmış, olmuş. Senin elinden bişey gelmez.
- C-) Kaderi suçlayarak sorumluluktan kurtulamazsın.
- D-) Akacak kan damarda durmazmış.

2- İnsan, kendi özgürlük alanı içinde Allah'ın gönderdiği bilgileri dikkate almalıdır. İyi ve güzel olanı yapmalı, kötü ve yanlıştan uzaklaşmalıdır. Yaptığı davranışlarda "Kaderim böyle, ne yapayım." Anlayışıyla hareket etmemeli, sahip olduğu akıl, irade ve özgürlüğü iyi yönde kullanmalıdır. Çünkü insan, yaptıklarından sorumludur ve bunların karşılığını görecektir. Bu parçadan hangisi çıkarılamaz?

- A-) İnsan özgürdür ve yaptıklarından sorumludur.
- B-) İnsan kendi tercihini kendisi yapar. Kaderim böyleymiş ne yapayım diyerek Sorumluluktan kurtulamaz.
- C-) İnsanın kaderinde kötülük yapmak varsa, istemese de yapar
- D-) İnsan Allahın gönderdiği bilgileri dikkate almalıdır.

3- Hangisi doğru bir "kader" anlayışıdır?

- a-) İnsan eylemlerini özgür iradesiyle yapar ve yaptıklarından kendisi sorumludur.
- b-) Herşey önceden tesbit edilmiştir, insanın özgürlüğü yoktur.
- c-) Çalışıp gayret etmeye gerek yoktur, biz neyi değiştirebiliriz ki.
- d-) Haksızlıklara tepki göstermeye gerek yoktur çünkü olanlar alın yazısıdır.

4- İnsanın özgürlüğü ile sorumluluğu arasında nasıl bir ilişki vardır?

- A-) Özgürlük arttıkça sorumluluk artar.
- B-) Sorumluluk arttıkça özgürlük azalır.
- C-) Özgürlük arttıkça sorumluluk azalır.
- D-) Herhangi bir ilişki yoktur.

5- Kader; Yüce Allah'ın olacak şeyleri önceden bilip takdir etmesi, kaza ise Allah'ın belirlediği şeylerin zamanı geldiğinde gerçekleşmesidir. Yukarıda verilen bilgi ışığında aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kader yaşantımızın bir planı, programı gibidir.
- B) Kaza, önceden belirlenen bir planın uygulanmasına benzer.
- C) Kadere inanmak dinimizin temel inanç esaslarından biridir.
- D) Madem kaderimiz önceden belirlenmiş yaşantımıza yön vermek için çaba göstermemizin hiçbir gereği yoktur.

6- Bir öğrencinin anne-babasını ve okulda öğretmenlerini kırıcı davranışlarda bulunmaması tercih etmesi hem onu hem ailesini hemde öğretmenlerini mutlu edecek böylece Allah'ın istediği güzel davranışlardan birini kendi iradesini kullanarak yerine getirmiş olacaktır. Buna göre insanın kendi istek ve davranışlarını belirlemesi aşağıdaki irade çeşitlerinden hangisine girmektedir?

- A) Cüz-i İrade
- B) Külli İrade
- C) Sonsuz İrade
- D) Ezeli İrade

7- 'Kim hidayet yolunu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiç bir günahkâr başkasının günah yükünü üstlenmez...' (İsrâ,15.ayet)
Buna göre yukarıda anlama verilen ayetten hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A-) Faydalı ve zararlı olanı seçmek, insanın iradesi dışındadır
- B-) Kişinin günahından dolayı bir başkası sorumlu tutulamaz
- C-) Özgür irademizle yaptığımız tercihlerden sorumluyuz
- D-) İyiliği ve kötülüğü seçmek bizim elimizdedir

8- "Umulur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlıdır. Ve yine umulur ki istediğiniz bir şey sizin için kötüdür. Allah bilir, siz bilemezsiniz.

Yukarıdaki Ayet-i Kerime ile aşağıdakilerden hangisi ifade edilmektedir?

- A)Hayır ve şerrin Allah'tan olduğu
- B)Hayır ve şerrin insanları etkilemeyeceği
- C)iyi ve kötü bütün işleri insanların anlayabileceği
- D)insanların kendileri için neyin hayırlı veya neyin kötü olduğunu her zaman bilemeyeceği

9- "Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır..." (Bakara Sûresi, 256), "Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör." (İnsan Sûresi, 3)

Yukarıda verilen ayetlere göre aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmaya çalışılmaktadır?

- A) Kaderin varlığına
- B) Özgür iradeye
- C) Toplumsal yasalara
- D) Vahyin önemine

10- Sonbahar mevsiminden sonra kış mevsiminin girmesi, gecenin hemen sonrasında güneşin doğması Allah'ın izni ile gerçekleşmektedir. Buna göre Allah'ın ilmi gereği takdir ettiği şeylerin vaktinde gerçekleşmesine ne ad verilir?

- A) Kader
- B) Ecel
- C) Kaza
- D) Tevekkül

11- Murat bey Din kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğrencilere kader kelimesinin anlamını sormuştur. Aşağıdaki öğrencilerden hangisi Murat Bey'in sorusuna doğru cevap vermiştir.

- a) Merve: Yapılması gereken her şeyi yaptıktan sonra Allaha dayanıp güvenmektir.
- b) Elif: Ezelde bilinen ve takdir edilen şeylerin yeri geldiğinde gerçekleşmesidir.
- c) Burak: Bir kimsenin şüphe duymaksızın bir şeyi kabul etmesidir.
- d) Burcu: Allahın bilmesine ve her şeyin bilgisi dâhilinde bir ölçü ile belirlenmesine denir

12- "Allah insana akıl ve zekâ vermiştir. Ona, neleri yapacağını ve nelerden sakınacağını bildirmiştir. Onu davranışlarından da sorumlu tutmuştur. O halde, insanın kötü olan davranışlarını kaderle bağdaştırması doğru değildir. Bazı insanlar kaderi yanlış anlarlar. Bunlar, "Ne yapayım, kaderim böyleymiş." deyip yaptıkları işin sorumluluğunu kabul etmek istemezler. Böyle bir anlayış İslam dininin kader anlayışına uygun değildir. Çünkü Yüce Allah bize irade vermiştir. Örneğin İyilik yapmak istersek iyilik, kötülük yapmak istersek kötülük yaparız. Yaptığımız işlerin de sonucuna (Ceza ve ödül olarak) katlarız."

Yukarıdaki paragraftan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- a) İnsan dünyada bir tiyatro oyuncusu gibidir, kaderinde ne yazılıysa onu oynar.
- b) Kim zerre kadar iyilik yaparsa mükâfatını; kim de zerre kadar kötülük yaparsa cezasını görecektir.
- c) "Ne yapayım, kaderim böyleymiş." demek sorumluluktan kaçmak, sorumluluğu başkasına yüklemektir.
- d) İnsan irade sahibi bir varlıktır. Dolayısıyla yapacağı işlere kendisi karar verir

Külli İrade İrk Doğum tarihi Ecel Din

Cüzi İrade İyilik-Kötülük Namaz Kılmak Yaşadığımız Yer İşimiz

13- Yukarıda ki tabloda hangi kavram yanlış tarafa yerleştirilmiştir?

- a)İrk b)Din c)İşimiz d)Yaşadığımız yer

14- İnsan rüzgârın önündeki bir saman çöpü veya kuru bir yaprak gibidir. Bu inanışta vurgulanmak istenen ana düşünce nedir?

- a) İnsanın kaderi önceden bellidir
- b) İrademiz her şeyi tercih edebilir
- c) Aklimizla seçim yaparız
- d) Gelecekte ne olacağını bilemeyiz

15- Aşağıdakilerden hangisi kaderle ilgili yanlış bir tutumdur?

- A)İnsan seçime dayalı eylemlerden sorumludur
- B)İnsanın tercih hakkı diğer varlıklardan onu ayırır
- C)İnsan rüzgârın önündeki yaprak gibidir. Rüzgâr onu nereye savurursa oraya gider
- D)İnsan iyi ve kötü davranışlardan dilediğini yapar.